

Creatief met lagen

De virtuele wavetable-synthesizers schieten de laatste jaren als paddenstoelen uit de grond. Rapid is de nieuwste ster aan het firmament.

door Eppo Schaap > eppo@interface.nl

Je vraagt je dan af of Rapid met zijn mogelijkheden en klank een plaats kan veroveren in de al vrij volle markt. De makers van Rapid hebben goed gekeken naar de concurrentie en hiermee hun eigen combinatie van functies samengesteld. Zo zijn er maar liefst acht layers, elk met vier sequencers.

Rapid heeft drie oscillators met als basis-materiaal standaard al honderden wavatables en multisample-sets. Wavatables kunnen veelzijdige klankkleuren zijn, maar een traditionele zaagtand-, sinus-, blok- of pulsgolf is natuurlijk ook mogelijk. Die kun je dan vaak traploos laten morphen naar een andere golfvorm. De Rapid oscillators kunnen behalve wavatables laden ook fungeren als traditionele volwaardige samplers. Bij multisample-sets worden velocitylayers en zelfs round robin-variaties ondersteund. Wel jammer dat de volgorde van de round robins altijd identiek is, waardoor snelle toonherhaling toch weer iets mechanisch krijgt. Je kunt alleen losse wav's en aiff's importeren; geen bundelformaten als sfz. Met de juiste naamgeving herkent Rapid bij het importeren wel automatisch toonhoogte, velocity-layers en round robins.

Intelligent

Als je samples naar het oscillatorvenster sleept, kun je kiezen uit vier importtypen. Importeren als pure enkele sample of als multisampleset is het eenvoudigst. Rapid verdeelt samples over het klavier op basis van de namen, maar je kunt dit vóór import zelf corrigeren. Als je niet alle tonen hebt gesampled, gebruikt Rapid een intelligent algoritme om samples van de tussenliggende tonen te berekenen. De kwaliteit hiervan is verbazingwekkend goed. Met alleen zes samples van open elektrische gitaarsnaren was de sound over een flink bereik realistisch en zonder rare

INFO

- **Prijs incl.:** € 181,49
- **Distributie:** Parawave Audio online
- **Internet:** www.parawave-audio.com

formantverkleuringen te bespelen. Met een randomfunctie kun je dezelfde sample bij toonherhaling ook steeds iets anders laten klinken, zodat er geen mitrailleur-effect ontstaat.

De derde import-optie is resynthese. Hierbij wordt het spectrum van de sample geanalyseerd, waarna Rapid er een klankkleur van maakt die aan het origineel doet denken, maar op heel andere manieren kan worden gebruikt voor pads of soundscapes. Hierbij wordt een algoritme gebruikt dat de (mono)sample ook een breed stereobeeld geeft. Zo kreeg ik met een elektrische gitaarsample een klank die deed denken aan de beroemde introsound van *Beat It*.

Als vierde import-optie kun je een sample laten omrekenen naar een wavetable. Je kunt daarna met een envelope de wavetable laten doorlopen om de originele klank weer meer of minder te reconstrueren, of natuurlijk hele nieuwe dingen doen, want je bepaalt zelf hoe de wavetable moet worden doorlopen. De hieronder beschreven multicurve-sequencer kan hierbij ook een creatieve bron zijn.

Gebruikersvriendelijk

Het signaal uit de oscillators gaat naar de filtersectie waar je kunt kiezen uit twintig filtertypen, zoals low, high en band pass, maar ook bijvoorbeeld multipeak en multinotch, vintage, extreme en comb. Vervolgens gaat het signaal naar de effectsectie met maximaal acht effecten als afsluiting van de routing.

Maar laten we de modulatiesectie niet vergeten, met vier envelopes, vier lfo's, vier sequencers en een arpeggiator als bronnen. De sequencers werken met curves op elke stap, waarmee je complexe en afwisselende bewegingen kunt realiseren. Een patroon is deels te loop en het maximale aantal stappen is 32. Een sequence kan ook worden getriggerd door een note-off, wat

weer heel andere mogelijkheden biedt. De meer dan vijftig presetpatronen zijn eigenlijk geen stepsequencers meer maar multicurve-sequencers en duidelijk bedoeld om niet alleen toonhoogte maar juist ook allerlei andere parameters dynamisch te besturen. Modulaties wijs je gebruikersvriendelijk toe door het kruisje bij de modulatiebron naar de te moduleren parameter te slepen. Omdat alle parameters van Rapid in één scherm zijn ondergebracht, werkt dit goed. De maximaal 32 modulatie-toewijzingen verschijnen in een aparte strip onder in het scherm, waar je de intensiteit kunt instellen en de routing alsnog kunt wijzigen. Als modulatiebronnen zijn er ook nog drie macroknoppen boven in de interface die je verschillende parameters tegelijk kunt laten besturen, bijvoorbeeld tegelijk het filter openen, een hogere wavablesample scannen en de hoeveelheid en uitklinktijd van de reverb verhogen.

Als al deze parameters je te veel worden, is er onderaan in de interface ook de modifierstrip waarmee je met enkele eenvoudige parameters de totale klankkleur beïnvloedt.

Stapelen maar

Het mooiste is dat Rapid acht volledige synthesizerlayers heeft. Alle beschreven mogelijkheden heb je dus in achtvoud, en hiermee onderscheidt deze synth zich van zijn meeste wavetable-concurrenten. Je kunt voor elke layer een zone aangeven, zodat stapelingen en splits mogelijk zijn. Een layer kan zelfs ook een eigen midkanaal krijgen, waardoor deze synth achtvoudig multitimbraal wordt. Elke layer heeft zijn eigen sequencers en arpeggiator dus met de nodige programmering, kun je met één toets vrijwel complete tracks produceren. De arpeggiator op elke layer ondersteunt ook drag & drop van midfiles voor dit doel. Het voordeel hiervan is dat je complexe klanken, waarvoor je anders verschillende daw-tracks zou moeten combineren, nu als

één soundpatch kunt opslaan.

Het layerconcept kan natuurlijk zorgen voor een diepe, gelaagde sound, maar in de effectsectie vind je ook een slimme functie die Send heet. Je kunt vanuit de effectstack het signaal daarmee naar een of meerdere layers sturen, waardoor er weer heel andere mogelijkheden ontstaan. Zo kun je bijvoorbeeld het signaal met de filters van die layers in verschillende banden splitsen en die afzonderlijk behandelen.

Vanaf versie 1.1 van Rapid kun je zelf libraries maken met samples, wavatables en patches, die dan ook als eenheid kunnen worden gedistribueerd. Het importeren van samples wordt alleen gedocumenteerd in tekstpop-ups die verschijnen bij de importknoppen nadat je een sample naar een oscillator hebt geslept. Gelukkig vonden we een online video (zie Interface Xtra) waarin de procedure uitgelegd wordt, maar het is natuurlijk een gemis dat dit niet in de summier online handleiding wordt vermeld. Een volledige handleiding als pdf wordt niet meegeleverd.

Bij de les

Ingebouwde effecten zijn bij een moderne synthesizer onontbeerlijk. De effectsectie in Rapid is zeer volledig uitgevoerd. Je kunt aan het eind van de synthesizerketen maximaal zeven effecten achter elkaar plaatsen in een zelfgekozen volgorde. Daarnaast hebben de oscillators ook elk een eigen inserteffect, dat vooral gericht is op verkleuring van de oscillatorklank, zoals phase- en ringmodulation, hard sync en pwm, maar de oscillator kan hier ook naar ruisgenerator worden omgeschakeld. Bij distortion kan het bijvoorbeeld veel uitmaken waar in de klankopwekking het effect wordt geplaatst. Is dit vóór of na het filter, en wordt het op elke stem afzonderlijk of op het totaal van stemmen toegepast? En dit alles kan natuurlijk op elk van de acht layers afzonderlijk. De filtersectie heeft ook een eigen inserteffect.

Met vrijwel alle functies in één scherm is de bediening lekker overzichtelijk. De bewegende klankkleuren en modulaties worden in kleurige grafische displays weergegeven die snel en soepel updaten, zodat je bij de les blijft. Voor sommigen is dit misschien iets te veel kleur en beweging, maar het weerspiegelt wel de dynamische klank van deze synthesizer.

Met de vier veelzijdige sequencers per layer is echt heel veel mogelijk. Op één van

In de effectsectie kun je het signaal ook naar andere layers sturen.

Het mooiste is dat Rapid acht volledige synthesizerlayers heeft

onze systemen hoorden we helaas wel wel klikjes tijdens het editen met de muis. Gelukkig niet tijdens het bespelen of moduleren van parameters. De online guide op de website behandelt helaas lang niet alle aspecten, zoals het importeren van wavatables of multisamplesets. Wel verschijnen er bij de meeste functies in de interface help pop-ups die de betreffende functie kort beschrijven en die je een eind op weg helpen.

Conclusie

Rapid heeft de potentie om zijn eigen marktsegment te gaan opeisen. De klank is krachtig en modern, de effecten zijn up-to-date en met het importeren van samples naar

SPECIFICATIES

- vst/au-plugin
- 650 soundspresets
- 250+ wavatables
- 190 multisamples
- 210 modulatorpresets
- 220 effectpresets
- drag & drop modulatie
- 8 layers met volledige synthesizerfuncties
- 3 (x8) oscillators met morphable wavatables en multisamples en inserteffect
- 20 filtertypen met inserteffect
- 4 (x8) envelopes
- 4 (x8) envelopes
- 4 (x8) multicurve-sequencers
- 1 (x8) arpeggiator
- 7 (x8) effectslots
- 32 modulatieslots

wavatables en resynthese kun je creatieve nieuwe dingen doen. Rapid onderscheidt zich door zijn acht volledige synthesizerlayers met elk vier sequencers, waardoor je zonder meer kan spreken van een workstation. De klank is minstens zo goed als van zijn hoogwaardige concurrenten en de bediening is intuïtief en vindt grotendeels plaats op één scherm. ■

HET OORDEEL

- krachtige en heldere klank
- informatieve grafische interface op 1 scherm
- veelzijdige sequencer
- ook volledige multisampler
- alleen summier online handleiding
- bijgeleverd tijdens muis-editen op sommige systemen

De acht layers van Rapid kunnen naar smaak worden gelayerd en gesplit, en in de Easy Strip regel je de envelopes en het filter voor alle layers tegelijk.

Wavetable-synthese

Voor de zekerheid toch nog even een samenvatting van wat wavetable-synthese inhoudt. Deze digitale synthesisevorm werd begin jaren tachtig praktisch toegepast door Wolfgang Palm in de PPG Wave-synthesizer en berust op een principe waarbij een reeks samplewaves wordt doorlopen die een naburige en vergelijkbare klankkleur hebben, waardoor het spectrum van de klank gelijkmatig

verkleurt, of morpht. Dat levert veel dynamischere klankkleuren op dan met een filter of met pulsbreedtemodulatie in een analoge synthesizer. Andere virtuele wavetable-synths van de laatste jaren zijn Waves Codex, Xfer Serum, Waldorf Nave, Uhe Zebra 2, Spectrasonics Omnisphere2 en natuurlijk Wavemapper van uitvinder Wolfgang Palm zelf.